

BJÖRK, GRAN OCH TALL

Två pjäser. Provat och funkar för 4:e klassister.

Manus: Naturen

Koreografi: Jussi Akkanen

Scenerna i skogen: Snöfri frisk och torr mo (åtminstone den ena och då blir den andra på lek)

Varaktighet: 15 min- 30 min beroende på uppträdarnas inlevelse och naturomgivningen

Rollerna:

Berättare; en person som leder pjäsen. De andra behöver inte öva sig på förhand.

Trädslagen:

- Björkar
- Granar
- Tallar

Tillväxtfaktorer:

- Solen
- Näring
- Vatten (näringen och vattnet kan vara samma person)

Naturkrafterna (kan vara samma person):

- Vind
- Skogsbrand

Därtill, ifall det finns tillräckligt med personer:

- Hackspett
- Rötsvamp som äter trä
- osv

1 pjäsen

1 scenen: Vilket träd kommer först?

Träden sitter utspritt på marken. Näringen och vattnet står synligt bland träden. Solen skiner.

Enligt berättarens instruktioner händer följande saker:

Träden: Spelar frön.

Solen: Skiner.

Berättaren med egna ord: Presenterar tillväxtfaktorerna genom att berätta eller fråga. Solen skiner, näringen och vattnet (människans mat och dryck) är synliga. Björken växer snabbast av trädslagen då de är unga. Enligt berättarens instruktioner sker följande saker:

Björkarna: Stiger långsamt upp och stå, lyfter händerna till en båge ovanför huvudet.

Vinden: Blåser

Björkarna: Svajar

Solen: Skiner

2 scenen: Vilket träd kommer till näst?

Berättaren med egna ord: Behovet av ljus och beskuggningens hållbarhet. Till näst stiger inte tallarna som behöver ljus, utan granarna som tål skugga.

Granarna: Växer lika högt som björkarna, till och med förbi björkarna. Breder händerna snett nedåt.

Berättaren med egna ord och exempel: Djurarterna är också olikåldriga. Elefanterna kan leva lika länge som människan medan katterna redan är gamla då de är 15 år. Björkarna lever inte lika länge som granen. Enligt berättarens instruktioner sker följande:

Björkarna: Börjar en åt gången att förtvina och falla till marken. Ifall det behövs så hjälper vinden till. (Ifall det finns tillräckligt med skådespelaren så kan här också spela en hackspett)

Granarna: Breder ännu ut på sina grenar (=fingrarna) och förhindrar då ljuset att nå marken. Det uppkommer ingenting nytt.

Berättaren: Tiden går. När granarna blir gamla börjar de också förtvina. Enligt berättarens instruktioner sker följande:

Granarna: Börjar förtvina.

Vinden: Blåser omkull granarna.

Granarna: Börjar murkna.

Näringen och vattnet: Är synliga.

Solen: Skiner.

Berättaren med egna ord: Vi är i föreställningens utgångsläge. Det stiger nya björkar och sen igen granar, det vill säga varvet fortsätter.

Vad gör tallarna? Ingenting, men de är stjärnorna i den andra pjäsen.

Ridån, häftiga applåder, paus

2 pjäsen (vi är, åtminstone på lek, på ett annat ställe)

Samma sammanställning i början som i den 1 pjäsen. Uppsättningen ändras så att näringen och vattnet blir osynligt, men solen skiner fortfarande.

Berättaren med egna ord: Nu finns det inget som ger skugga åt tallarna. De stiger upp i samma takt (så att de inte ger skugga åt varandra). Enligt berättarens instruktioner sker följande saker:

Tallarna: Stiger upp samtidigt.

Solen: Skiner.

Berättaren med egna ord: Varför stiger inte björkarna och granarna? Vad var skillnaden i pjäs 1? Näringen och vattnet är osynliga. Skillnaden är i jordmånen. Tallen kan växa på kargare marker där vattnet och näringen är djupt i jorden och svårare att nå. Men tallarna har också sin ålder. Enligt berättarens instruktioner sker följande:

Tallarna: Lever sitt liv.

Vinden: Blåser omkull tallarna (och vid behov uppstår det en skogsbrand).

Vid det här tillfället blir de nämnda tallarna urgamla tallar: De blir stående, gör kottar och...

De nya tallarna: Stiger upp samtidigt.

Efterspel

Det visas i naturen 1 pjäsens båda lägen (scen 1 & 2). Man visar i naturen 2 pjäsens läge. Frisk och torr mo. Jordmånen och den konkurrerande bottenvegetationen. Tallens sköldbark som skyddar mor skogsbränder mm. som man stöter på i naturen som har med pjäsens budskap att göra.

Utöver detta så berättar man även att pjäsen var förenklad

- blandträd och -skogar
- även andra trädslag (över 20 stycken i Finland)
- kärr och myr
- människan styr skogarnas utveckling med hjälp av sina åtgärder

Ha en givande teaterutflykt!